

LATVIJAS JŪRAS AKADĒMIJAS
7. Jūrniecības vēstures lasījumi
(attālināti).
LJA studentu pētījumi.

Krišjānim Valdemāram - 195

7. Jūrniecības vēstures lasījumi

LJA studentu pētījumi

SATURS

- Krišjāņa Valdemāra biogrāfija (Autores - Jana Čerkasska, Jekaterina Lakida, 1P327)3. – 15.lpp.
- Krišjāņa Valdemāra biogrāfija (Autore - Irēna Golovača , 1V385) ...16. – 29.lpp.
- Kuģubūves attīstība Krišjāņa Valdemāra laikā (1860-1891) (Autori - Daniels Bezbailis, Raimonds Vaļģis , 1V386).....30. – 53.lpp.
- Krišjāņa Valdemāra tautsaimniecības attīstības idejas (Autors – Kristaps Daniels Grīns, 1V386)54. – 65.lpp.

«Krišjāņa Valdemāra biogrāfija»

AUTORES:
JANA ČERKASSKA,
JEKATERINA LAKIDA,
1P327.01

Krišjāņa Valdemāra bērnība

27. novembrī 1825. gadā dzimis
saimnieka ģimenē Vecjunkuru
mājās Talsu apriņķī (feodālisma
un kapitālisma — cīņas fona).

1835: atstāj Vecjunkuru mājas
un pārnāk uz dzīvi Sasmakā, kur:

1837: mācījies Pūņu muižas
skolā.

1838–40: mācījies Lubezeres
draudzes skolā.

❖ Skolēnu izbraukums uz
Kojasciemu, kur Valdemārs
pirmoreiz dabūjis redzēt
jūru.

[2., 20. – 21. lpp]

*Sasmakas muižas Vecjunkuru mājas
[4., 6.lpp]*

*Lubezeres skola atvērta 1837.g.
[4., 7.lpp]*

Krišjāņa Valdemāra darbība

1840–44: atstājis Lubezeres skolu, Valdemārs kādus gadus četrus pats pelnīdamies ar stundu pasniegšanu.

1845: strādājis par rakstveža palīgu Rundālē.

1847-48: strādājis par rakstvedi Ēdolē.

1848: nodibinājis jaunekļu biedrību «*Jūras izsmelšanas biedrība*» un pirmo latviešu publisko bibliotēku.

Krišjāņa Valdemāra mācīšanās Liepājā

1849: ar Baltijas ģenerālgubernatora A. Suvorova un tirgotāja Hagedorns palīdzību iestājās Liepājas augstākajā apriņķa skolā.

- ❖ Apceļo daļu no Lejaskurzemes, lai iepazītos ar savas tautas ļaudīm un dzīvi.
- ❖ **1853:** sarakstījis latviešu tautai grāmatiņu «300 stāsti, smieklu stāstiņi un mīklas, ar ko jaunekļiem un pieaugušiem lusti uz grāmatām vairot gribēja».
- ❖ Vācu valodā sarakstīta poēma «Natur und Mensch», dzejoļi un dienasgrāmata «Betrachtungen»

1854: beidzis Liepājas augstāko apriņķa skolu.

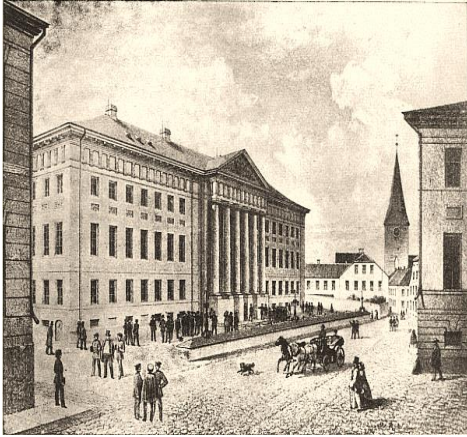
[2., 24. – 26. lpp]

Liepājas apriņķa skola [4., 12.lpp]

Fragments no K.Valdemāra dzejas krājuma «Natur und Mensch», [4., 13.lpp]

Tērbatas Universitāte [6]

K. Valdemārs, K. Barons, J. Aluāns [6]

Krišjāņa Valdemāra studēšana Tērbatā

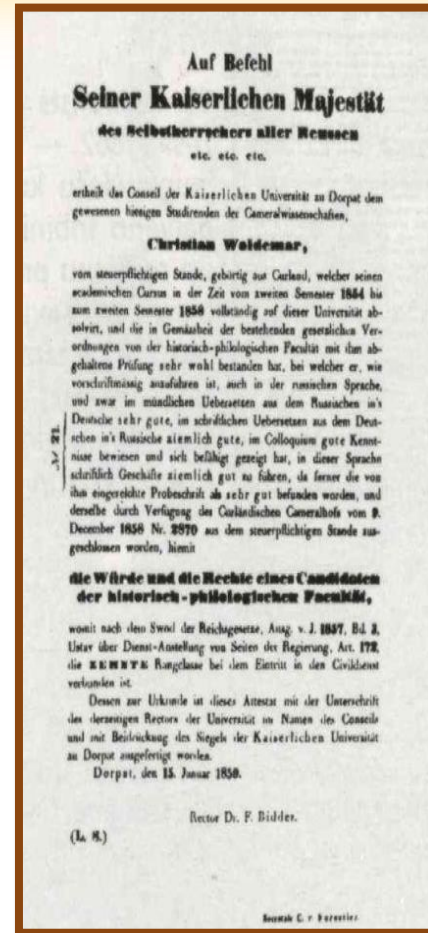
1854–58: studējis tautsaimniecību Tērbatas universitātes Vēstures un filoloģijas fakultātē.

- ❖ **1854:** savā istabiņā uz durvīm viņš piestiprina vizītkarti ar savu uzvārdu un piebilst klāt vārdu *Latvietis*.
- ❖ **1856:** kopā ar J. Alunānu, K. Baronu organizēja latviešu studentu vakarus – Jaunlatviešu kustība.
- ❖ **1857:** laikrakstā «*Das Inland*» atsaukdamies uz vēsturi, pierāda, cik lielu lomu jūrniecība var spēlēt pie latviešiem.

[2., 28. – 34. lpp]

Studenta K. Valdemāra izdotais pirmais darbs «Par latviešu un igauņu piesaistīšanu jūrniecībai» vispirms publicēti žurnālā «Das Inland», [4., 16.lpp]

Tērbatas universitātes diploms K. Valdemāram par Vēstures un filoloģijas fakultātes beigšanu ar zinātņu kandidāta grādu, [4., 17.lpp]

Krišjāņa Valdemāra dzīve Pēterburgā

1859–67: dzīvojis Pēterburgā,
bijis Krievijas laikraksta «*St.
Petersburger Zeitung*»
redaktora palīgs un ierēdnis
Finanšu ministrijā.

1862–65: izdeva, un kopā ar
Juri Alunānu un Krišjāni
Baronu rediģēja laikrakstu
«*Pēterburgas Avīzes*», kurā
centās kopt tautas pašapziņu,
aicināja zemniekus uz
patstāvību saimnieciskajā
laukā un izglītībā.

[1., 89. lpp]

Laikraksts «*St. Petersburger
Zeitung*», [4, 7.lpp]

*Pirmā Ainažu jūrskola (1864) [1.,
169. lpp.]*

Ainažu jūrskolas muzejs [7]

Krišjāņa Valdemāra mantojums vēsturē

1860-61: gadā apceļoja Baltijas jūras piekrasti un iesniedza valdībai priekšlikumus kuģošanas attīstībai Baltijas jūrā.

1864: ar tiešu Valdemāra līdzdalību tika izveidota Ainažu jūrskola.

[3., 44. lpp]

Krišjāņa Valdemāra dzīve Maskavā

1867: pēc neveiksmīgas zemju iepirkšanas Novgorodas guberņā latviešu zemniekiem, pastiprinā policijas uzraudzību, pārcēlās uz Maskavu, kur sadarbojās ar slavofiliem.

1870–71: laikraksta «*Moskauer Deutsche Zeitung*» faktiskais redaktors.

1870. gadi: ap sevi pulcināja Maskavas latviešu inteliģenci, rosinot to darboties latviešu kultūras laukā

1873-91: bijis Krievijas tirdzniecības veicināšanas biedrības sekretārs.

1891: Maskavā miris.

[1., 90. lpp]

*Maskavas latviešu pulciņš,
jaunlatvieši [8]*

*K. Valdemāra «latviešu-krievu-vācu»
vārdnīca [9]*

Krišjāņa Valdemāra nozīme latviešu vēsturē jeb tēzes:

- 1) K. Valdemārs ir **tēvs jaunlatviešu kustībai**, kas veda latviešus pie viņu **nacionālās apziņas**, no kuras izaugusi tagadējā nacionālā kultūra un valsts. [2., 105. lpp.]
- 2) K. Valdemārs ir pirmā **nacionāli demokrātiskā laikraksta «Pēterburgas Avīzes» izdevējs**, kurā viņš tik daudz strādājis pie **latviešu politiskās audzināšanas un viņu pārdzīvotas dzīves iekārtas apvēršanas**. [2., 105. lpp.]
- 3) K. Valdemārs ir pirmais **izvirzītājs visai tai nacionāli kulturālai kustībai**, kura **sakrāja tautas gara mantas, tautas dziesmas un pasakas**. [2., 106. lpp.]
- 4) K. Valdemārs ir **pirmo jūrskolu nodibinātājs Latvijā**, nepieķūsis jūrlietu propagandists un **jūrlietu likumu izstrādātājs**. [2., 106. lpp.]

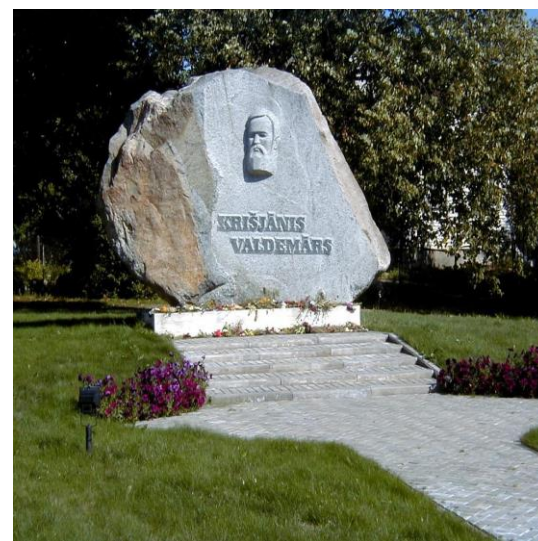
Pieminekļi Krišjānim Valdemāram

*Rīgas pieminēklis
K. Valdemāram*

*Ventspils
pieminēklis
K. Valdemāram*

*Valdemārpils
pieminēklis K.
Valdemāram*

Izmantotie avoti:

1. A. Birkerts, *“Krišjānis Valdemārs un viņa centieni”*, A. Raņķa grāmatu tirgotavas apgādībā, Rīgā, 1925, 386. lpp.
2. A. Jessens, *“Ievērojami vīri dzīvē un darbā: Krišjānis Valdemars. Biografija”*, Rīgā, 1923, 109. lpp.
3. K. Lūsis, G. Šīmanis, *“Krišjānis Valdemārs. Tēvzemei”*, Avots, Rīgā, 1991, 303. lpp.
4. M. Robalde, *“Krišjānis Valdemars un Talsu novads”*, Rojas zvejniecības muzejs, Rīgā, 1994, 52. lpp.
5. G. Šīmanis, *«Krišjānis Valdemārs. Apgaismības centieni»*, SIA Jūras Vēstis, Rīga, 2005, 144.lpp.
6. **Attēli:** <https://www.uzdevumi.lv/p/latvijas-vesture/8-klase/latviesu-tautas-atmoda-13395/re-b6c5d854-53d9-4caa-9e15-3e8c1133dadc>
7. **Attēli:** <https://www.latvia.travel/lv/apskates-vieta/ainazu-jurskolas-muzejs>
8. **Attēli:** <https://enciklopedija.lv/skirklis/20823-jaunlatvie%C5%A1i-un-tautisk%C4%81s-atmodas-laikmets-Latvij%C4%81>
9. **Attēli:** https://de.wikipedia.org/wiki/Kri%C5%A1j%C4%81nis_Valdem%C4%81rs

"Visvairāk vajadzīgas zināšanas; tās pievelk vēlāk arī vajadzīgo kapitālu, kā magnēts pievelk dzelzi. "

– Krišjānis Valdemārs

Krišjāņa Valdemāra biogrāfija

Krišjānis Valdemārs

Kuģniecības gada grāmatas 1925./26. gadam

Irēna Golovača
1V385

Tēzes:

1. Krišjānis Valdemārs un viņa brālis un māsa bija talantīgi un radoši.
2. Izglītība Krišjānim Valdemāram nebija tikai mērķis pats par sevi, bet līdzeklis, lai varētu darboties tautas labā.
3. Krišjāņa Valdemāra darbības lauks bija plašs- ekonomika, publicistika un sabiedriski ekonomiskais darbs.
4. Krišjānis Valdemārs deva plašu Jaunlatviešu darbības programmu latviešu nacionālās kultūras attīstībai.
5. Galvenais devums tautai bija izvedotās jūrskolas un jūrskolu likums.

Bērnība

- Dzimis 1825. gadā 2. decembrī Talsu apriņķī Ārlavas pagasta Vecjunkuros.
- Ģimenē bija 10 bērni, bet agrajos gados daudzi nomira.
- Sāka lasīt 5 gadu vecumā, bet 8 gadu vecumā skaidri un tekoši lasīja mājas ļaudīm.

Bērnība

K.Valdemārs par tēva mājas atrašanos vietu «jaukā vientuļā mežā»

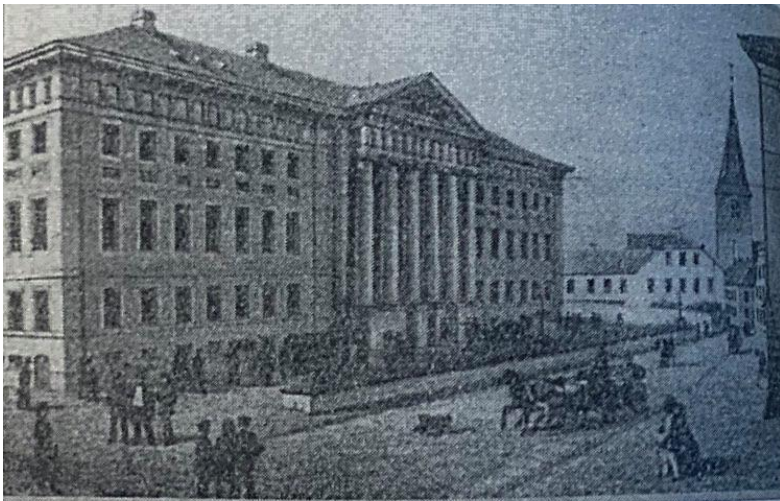

2. attēls

Nomnieka Mārtiņa un Marijas Valdemāru ģimenē 1825. gadā šajā ēkā piedzima dēls Krišjānis

Grāmata- Vairāk gaismas : stāsts par Krišjāņa Valdemāra dzīvi .

Izglītība

5. attēls

Tērbatas universitāte (1860. gada zīmējums)

Grāmata- Vairāk gaismas : stāsts par Krišjāņa
Valdemāra dzīvi .

Izglītība K.Valdemāra nebija
tikai mērķis pats par sevi,
bet līdzeklis, lai varētu
darboties tautas labā.

Izglītība

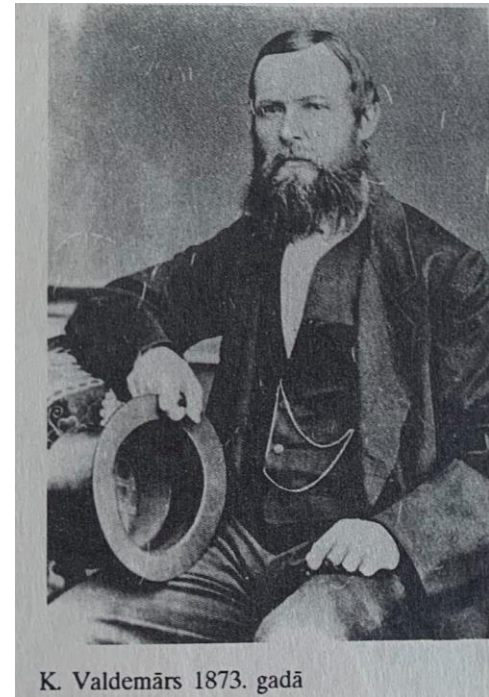
- 1836.gadā mācījies Sasmakā (tagadējā Valdemārpilī).
- 1837.gadā mācījies Pūņu muižas skolā.
- 1838–1840.gadā mācījies Lubezeres draudzes skolā (vācu valodā).
- 1849. gada rudenī iestājās Liepājas ģimnāzijā.
- 1854–1858.gadā studējis kamerālzinātnes (tautsaimniecību) Tērbatas universitātes Vēstures un filoloģijas fakultātē.

Krišjāņa Valdemāra laiks/
Latv.jūrn.gadagrāmata 1999-
2000

Dzīves gaita

Krišjāņa Valdemāra darbības lauks bija plašs- ekonomika, publicistika un sabiedriski ekonomiskais darbs.

K. Valdemārs 1873. gadā

Latvietis.Krišjāņa Valdemāra
piemiņai//Latv.jūrn. Gadagrāmata
1989/90

Dzīves gaita

- 1840–1847.gadā strādāja par skolotāju Sasmakā, par skrīvera palīgu Rundālē, Lielbērstelē un Ēdolē.
- 1848.gadā Ēdolē izveidojis pirmo lauku intelīgences pulciņu «Baltijas jūras izsmelšanas biedrība» un pirmo latviešu publisko bibliotēku.
- 1859–1867.gadā dzīvojis Pēterburgā, bijis Krievijas ZA laikraksta «St. Petersburger Zeitung» redaktora palīgs un vēlāk ierēdnis Finanšu ministrijā.
- 1861. gadā cara valdība saņēma «Valdemāra memorandu».
- 1862. gadā izdod «Pēterburgas avīzi», kur K.Valdemārs bija cenzors.

«Pēterburgas avīze»

« Es karošu, kamēr kritīšu »
K.Valdemārs teica
ģenerālgubernatoram
Suvorovam.

6. attēls

Laikraksts «Pēterburgas Avīzes» (1862. - 1865.) kļuva par jaunlatviešu kustības centru un galveno tribīni progresīvo ideju un centienu pūšanu tautai, par savu galveno uzdevumu izvirzot tās pašapziņas celšanu cīņā par latvju tautas patstāvīgu saimniecisko attīstību un nacionālo kultūru

Grāmata- Vairāk gaismas : stāsts par Krišjāņa Valdemāra dzīvi .

Dzīves gaita

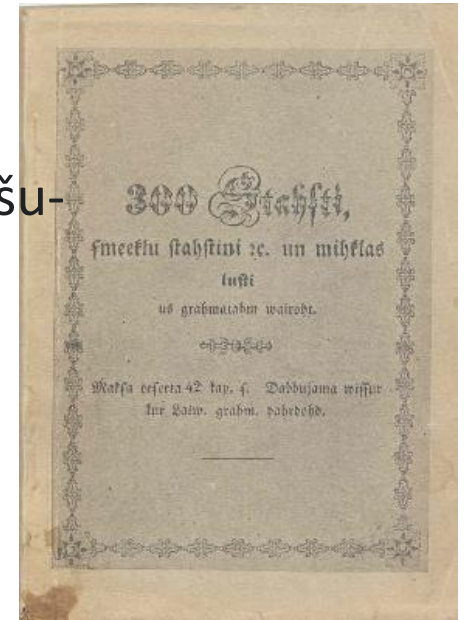
- 1863. gadā nonāca žandarmērijas uzraudzībā kā «latviešu vidū briestošo nemieru galvenais vaininieks»
- 1864. gadā 18. februārī bija laulības ar Luīzi fon Rammu.
- 1867. gadā, pārvācoties uz Maskavu, strādāja par līdzstrādnieku Maskavas laikrasktors.
- 1873.gadā pēc Valdemāra iniciatīvas tika izveidota Krievijas tirdzniecības veicināšanas biedrība.
- Ar K.Valdemāra atbalstu nodibināja kuģniecības biedrību «Austra».

Devumi tautai

K. Valdemārs deva plašu Jaunlatviešu darbības programmu latviešu nacionālās kultūras attīstībai.

Devumi tautai

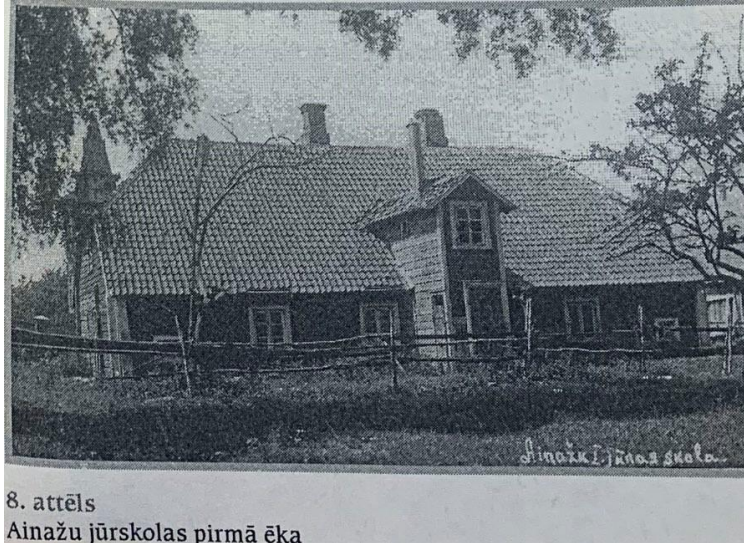
- 1853. gadā iznāca grāmata «300 stāsti, smieklu stāstiņi un mīklas»
- 1854. gadā vācu valodā sarakstīta poēma "Natur und Mensch" ("Daba un cilvēks") un laiž rakstu «Priecīgs cilvēks, laimīgs cilvēks»
- 1872.gadā sagatavota un izdota "Krievu-latviešu-vācu vārdnīca"
- 1848.gadā Ēdolē nodibināja bibliotēku.
- Izstrādāja Ēdoles pagasta tiesas reformu.

http://www.ibook.lv/BD_300-stasti-smieklu-stastini-etc-un.aspx?BID=0264ea80-4442-42c8-a2be-fd73bf5c0e0e 10.10.2020

Devumi tautai

- 1864.gadā ar tiešu Valdemāra līdzdalību tika izveidota Ainažu jūrskola.
- 1867.gadā izstrādāja jūrskolu likumu.

8. attēls
Ainažu jūrskolas pirmā ēka

Grāmata- Vairāk gaismas : stāsts par Krišjāņa
Valdemāra dzīvi

Avoti:

- Latvijas Jūras akadēmijas 1P32401 studenti. Latvijas kuģniecības vēstures mācību materiāls. Rīga, 2017. 91 lpp.
- Vairāk gaismas : stāsts par Krišjāņa Valdemāra dzīvi . A. Pelēča lasītava, 2003. 61 lpp.
- Šīmanis, G. Krišjānis Valdemārs: apgaismības centieni. Rīga : SIA "Jūras Vēstis", 2005. 191 lpp.
- Krastiņš, E. Kuģniecība Latvijā. Rīga : Autora apgādā, 2019. 431 lpp.
- Latvijas jūrniecības gadagrāmata 1999-2000. Rīga, 2000. 252 lpp.
- Krišjāņa Valdemāra laiks // Latv. jūrn. gadagrāmata 1999-2000. 6-12 lpp.
- Latvietis. Krišjāņa Valdemāra piemiņai // Latv. jūrn. Gadagrāmata 1989/90. 15 lpp.

KUGUBŪVES ATTĪSTĪBA KRIŠJĀNA VALDEMĀRA LAIKĀ (1860-1891)

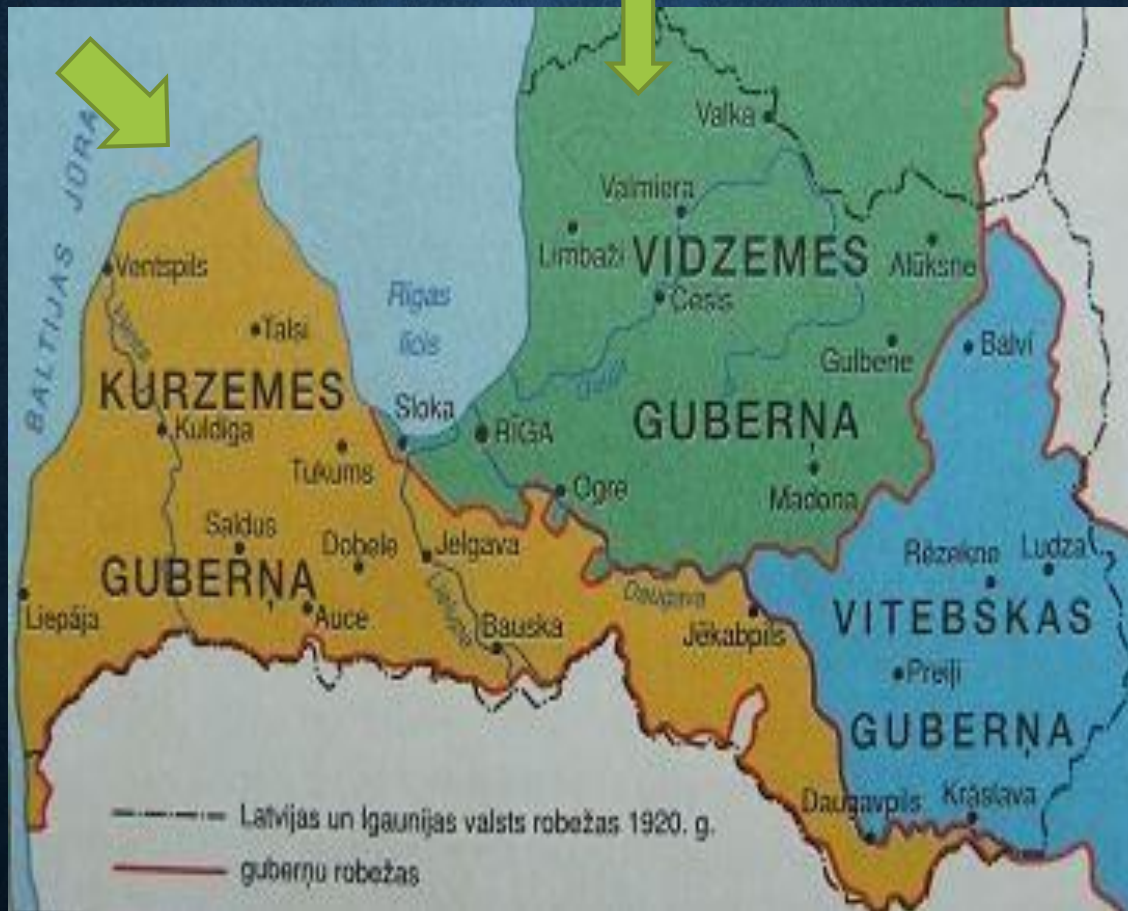
Daniels Bezbailis

Raimonds Valģis

SATURS

1. Latvijas teritorija 19.gs.
2. Kas mudināja K.Valdemāru attīstīt kuģu būvi Latvijas teritorijā?
3. Kuģniecība līdz 19.gs. Vidum
4. Krišjāņa Valdemāra idejas aizsākumi
5. Ainažu jūras skola- 1864.gada 23.novembris
6. Kuģubūves finansējums
7. 1883.Gadā būvētie divmastu burinieki
8. «ANNA OTTILIE» būves tapšanas etapi
9. Krišjāņa Valdemāra idejas sekas
10. Kuģubūves attīstība Rīgas rajonā Krišjāņa Valdemāra laikā
11. Secinājumi
12. Atsauces
13. Izmantotā literatūra

LATVIJAS TERITORIJA 19.GS.

1.attēls

KAS MUDINĀJA K.VALDEMĀRU ATTĪSTĪT KUĢU BŪVI LATVIJAS TERITORIJĀ?

- Rietumeiropa
- Skandināvija
- Norvēģu flotes
veidošanās

2.attēls

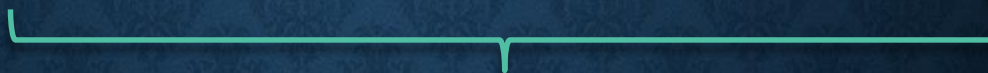
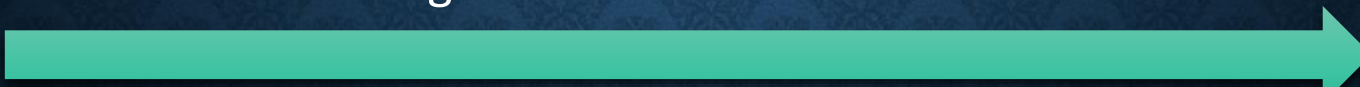

3.attēls

1825.gada
2.decembris

1860.gads

1891.Gada
7.decemris

K.Valdemārs īpaši pievērsās
kuģniecības, jūrniecības
attīstīšanai

KUGNIECĪBA LĪDZ 19.GS. VIDUM

Latviešu īpašumā:

- nelieli burinieki,
- laivas.

Paredzētas pārvadājumiem piekrastes zonā, kas nedodas tālāk par Pēterburgu.

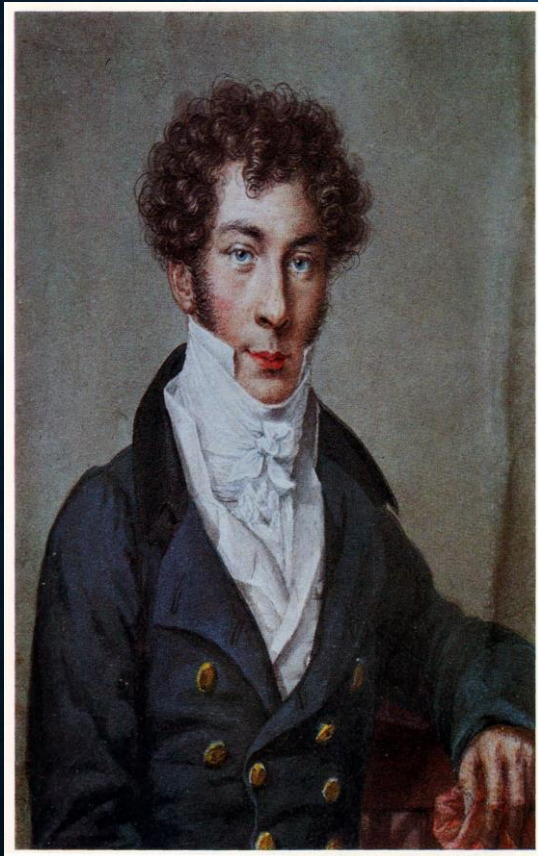

4.attēls

5.attēls

KRIŠJĀNA VALDEMĀRA IDEJAS AIZSĀKUMI

6.attēls

19.gs. 60.gados K.Valdemārs dalās ar ķeizera Nikolaja I dēlu Konstantīnu Nikolajeviču savā redzējumā veicināt kuģbūves attīstību :

- ārpus pilsētām,
- piejūras zveinieku ciemos.

Idejas pamatojums:

- Izdevīgāks ģeogrāfiskais stāvoklis
- Kokmateriālu bagātība
- Lētāks darba spēks

AINAŽU JŪRAS SKOLA- 1864.GADA 23.NOVEMBRIS

8.attēls

KUĢUBŪVES FINANSĒJUMS

Kuģubūves izmaksu krāšanā piedalījās:

- iedzīvotāji,
- tālbraucēji,
- matroži
- lielsaimnieki,
- uznēmēji
- u.c.

9.attēls

1883.GADĀ BŪVĒTIE DIVMASTU BURINIEKI

- Mihaela Sepa vadībā,
Mazirbe

10.attēls

- «ANNA OTTILIE»,
Ķesterciems

32m

4m

11.attēls

«ANNA OTTILIE» BŪVES TAPŠANAS ETAPI – RESURSI, KOKMATERIĀLU IEGŪŠANA UN APSTRĀDE

Viena divmastu burinieka būvē
izmantotie resursi:

- 350 deviņmetrīgi priežu baļķi
- 1500m līko ozolbaļķu
- 10000 naglu
- 3024 kg dzelzs
- 336 kg piķa
- 10 mucas darvas
- u.c.

Izmaksas:

- 1234 rubļu jeb 24860 dolāru par
kokmateriāla transportēšanu

12.attēls

«ANNA OTTILIE» BŪVES TAPŠANAS ETAPI – KORPUSA IZVEIDE

Tajā piedalījās daudz cilvēku:

- 16 vīri (20 rubļi jeb 400 dolāri),
- meistars Šāls (47 rubļi jeb 940 dolāri),
- kalējs (205 rubļi jeb 4100 dolāri),
- drīvētāji (290 rubļi jeb 5800 dolāri),
- uzraugs (30 rubļi jeb 6000 dolāri).

Izmaksas:

- 1234 rubļu jeb 24860 dolāru par kokmateriāla transportēšanu
- 4534 rubļu jeb 90680 dolāru par cilvēku atalgojumu

«ANNA OTTILIE» BŪVES TAPŠANAS ETAPI- «KUGA KĀZAS»

1. Lielā burinieka nolaišana ūdenī aizņēma 6 dienas.
2. Tālāk sekoja mielasts par godu svarīgajam notikumam.

14.attēls

Izmaksas:

- 1234 rubļu jeb 24860 dolāru par kokmateriāla transportēšanu
- 4534 rubļu jeb 90680 dolāru par cilvēku atalgojumu
- 300 rubļu jeb 6000 dolāru par mielastu

«ANNA OTTILIE» BŪVES TAPŠANAS ETAPI- KUGA PABEIGŠANA

1. Ar velkoņa palīdzību tiek nogādāts uz Rīgu.
2. Namdari un meisteri veic atlikušo darbu:
 - Uztāda mastus.
 - Uztāda enkurus.
 - Veic taklēšanas darbus.
 - Saliek signāllampiņas
 - Saliek barometru
 - Uztāda citus inventārus.

Izmaksas:

- 1234 rubļu jeb 24860 dolāru par kokmateriāla transportēšanu
- 4534 rubļu jeb 90680 dolāru par cilvēku atalgojumu
- 300 rubļu jeb 6000 dolāru par mielastu

«ANNA OTTILIE» BŪVES TAPŠANAS ETAPI- KLASES IEGŪŠANA

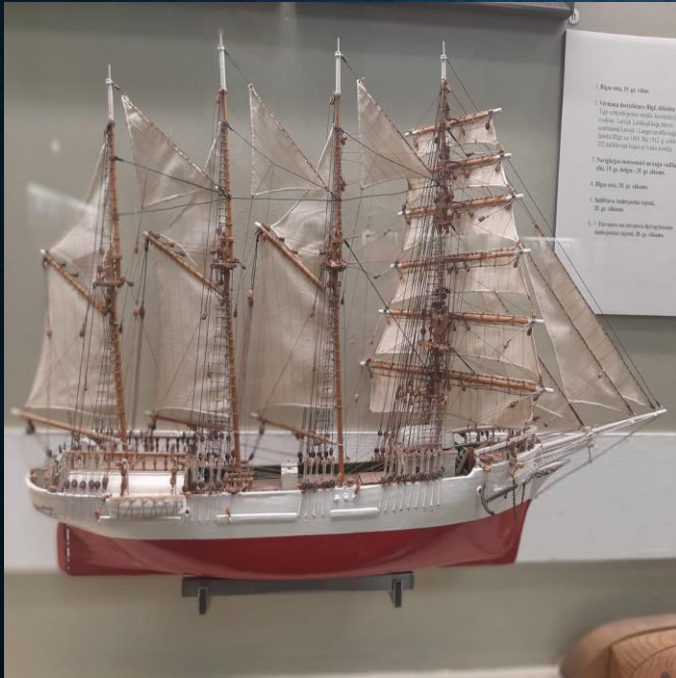
Pieacinātie eksperti:

- nomēra kuģi,
- pārbauda kvalitāti,
- piešķir tam klasi.

Izmaksas:

- 1234 rubļu jeb 24860 dolāru par kokmateriāla transportēšanu,
- 4534 rubļu jeb 90680 dolāru par cilvēku atalgojumu,
- 300 rubļu jeb 6000 dolāru par mielastu,
- 130 rubļi jeb 1200 dolāri par klases piešķiršanu

KRIŠJĀŅA VALDEMĀRA IDEJAS SEKAS

15.Attēls

19.gs. otrajā pusē tika pierakstīti:

- 83 burinieki Ainažos
- 256 burinieki Rīgā
- 68 burinieki Ventspilī
- 18 burinieki Liepājā

No kuriem daudzi tika būvēti zvejniekciemos un bija šķērsojuši Pasaules ūdeņus.

KUĢUBŪVES ATTĪSTĪBA RĪGAS RAJONĀ KRIŠJĀŅA VALDEMĀRA LAIKĀ

- Krimas kara ietekme uz Jūrniecības attīstību.

16.attēls

17.attēls

KUGUBŪVES ATTĪSTĪBA RĪGAS RAJONĀ KRIŠJĀŅA VALDEMĀRA LAIKĀ

- Krišjāņa Valdemāra
devums. (darbs)

18.attēls

19. attēls

KUĢUBŪVES ATTĪSTĪBA VIDZEMES PIEKRASTĒ KRIŠJĀŅA VALDEMĀRA LAIKĀ

- Kuģu būvniecība Rīgas Jūras līča krastos

20. attēls

21. attēls

SECINĀJUMI

1. Iedvesmu un idejas jūrniecības attīstībai K.Valdemārs ņēma no Rietumeiropas un Skandināvijas.
2. Par zvejniekiemu piemērotību kuģubūvei Valdemārs pārliecinājās pētot norvēģu flotes veidošanos.
3. Līdz 19.gs. vidum latviešu īpašumā bija tikai nelieli piekrastes burinieki un laivas.
4. Ar savu redzējumu Valdemārs dalījies ar Nikolaja I dēlu Konstantīnu Nikolajeviču.
5. Zvejniekciemi bija izdevīgāki kuģubūvei ģeogrāfiskā stāvokļa un lētāka darba spēka dēļ.
6. Valdemārs izveidoja jūrskolas, nodrošinot iedzīvotāji iespējas iegūt profesionālu jūrniecības izglītību.
7. Lielo burinieku būves izmaksas zvejniekciemā sedza apvienojoties vairāku iedzīvotāju finansēm.
8. Būvniecības ilgums bija atkarīgs no finansējuma.

SECINĀJUMI

9. Darbus uzraudzīja kvalitātes uzraugi.
10. Pēdējie darbi būvniecībā bija nomērīšana un klases došana.
11. Burinieku celtniecības aptuvenais laiks bija 2 gadi.
12. 19.gs. otrā puse bija lielo burinieku būves uzplaukuma brīdis.
13. 20.gs. būvei lūzuma brīdi radīja tehnikas attīstība un jūrmalu izmantošanas sarežģījumi.
14. Dzimtbūšanas dēļ, lielākā daļa zvejnieku bija Kr. Valdemāra pusē, jo viņš ļoti daudz iesaistījās tās atcelšanā.
15. Karadarbības laikā tika izpostītas daudzas teritorijas tā skaitā Ainažu pilsēta, kurā tolaik aizsākās Jūrniecības attīstība.

ATSAUCES

1. <https://uzd-resources.azureedge.net/855c468b-3f91-44ea-8fcb-6336ce798684/DSCF2557.jpg>
2. https://lv.wikipedia.org/wiki/Saulkrastu_v%C4%93sture
3. https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn%3AANd9GcS3Pb_iaqYGM5UGWj8ukaZIR87Ski3ycPQWWg&usqp=CAU
4. https://www.zudusilatvija.lv/static/files/11/02/09/Riga_s-jurmala_1_png_600x375_watermark-zl_watermark-r20xb20_q85.jpg
5. <https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn%3AANd9GcQGjU5WnPnVYPHG9vJOyU8uJsAqYs7wtzbhHg&usqp=CAU>
6. <https://www.wikidata.org/wiki/Q471718>
7. <https://www.zudusilatvija.lv/objects/object/14853/>
8. <http://manasvietas.blogspot.com/2016/06/ainazu-jurskola.html>
9. <http://www.rigamuz.lv/rvkm/krajums-kategorija/kugnieciba/>
10. <https://saulkrasti.lv/novadpetnieciba/kugu-buve-jubileja/>
11. https://saulkrasti.lv/wp-content/uploads/2017/01/1.-Gafelssonoris_TPRRUU._A.Pope_Burinieku_gadsimts_Latvija_aa.jpg
12. <https://enciklopedija.lv/skirklis/23884>
13. <https://saulkrasti.lv/novadpetnieciba/kugu-buve-jubileja/>
14. <https://arhivs.talsuvestis.lv/lv/zinas/pedejais-latviesu-burinieks/>
15. Bilde veidotājs: Daniels Bezbaillis
16. <https://lv.sodiummedia.com/4098282-crimean-war-war-heroes-list>
17. [https://timenote.info/lv/events/Krievijas-imperijas-uzbrukuma-Krimai-rezultata-Turcija-\(Osmanu-imperija\)-Lielbritanija-un-Francija-piesaka-tai-karu](https://timenote.info/lv/events/Krievijas-imperijas-uzbrukuma-Krimai-rezultata-Turcija-(Osmanu-imperija)-Lielbritanija-un-Francija-piesaka-tai-karu)
18. <https://www.masterart.com/artworks/5781/ulrihs-boitmanis-view-of-riga>
19. <https://www.buratajiem.lv/vairak/notikumi/item/974-latvijas-jurniecibas-pamatlicejam-krisjanim-valdemaram-190>
20. <https://www.onlatvia.com/tag/medieval-riga>
21. <https://www.buratajiem.lv/vairak/notikumi/item/1413-iecereta-vesturiska-rigas-kuga-pilna-izmera-rekonstrukcija>

IZMANTOTĀ LITERATŪRA

- Kuģniecības, zvejniecības un literatūras mēnešraksts “Jūrnieks”.
1973.g. -Nr.3
- Krišjāņa Valdemāra Jūrskolas izdevums “Kuģniecības gadagrāmata”
1925.g/1926.g
- Lidija Malahovska “Latvijas transporta vēsture” 1998.g.
- “Latvijas Jūrniecības vēsture 1850-1950” (Enciklopēdija) I. Balode, N. Baltkāje, E. Rozenfelde, A. Sommermane, A. Šēve, T. Briška, N. Mežaks,
1998.g
- M. Frīberga “Latvijas Jūrniecības gadagrāmata ‘89/’90 “
- Vēsturnieki - Andris Cekuls, Aigars Miklāvs

«Visvairāk vajadzīgas zināšanas; tās pievelk vēlāk arī vajadzīgo kapitālu, kā magnēts pievelk dzelzi.»

- K.Valdemārs

Krišjāņa Valdemāra *tautsaimniecības attīstības idejas*

Kristaps Daniels Grīns
1v386

Ieskats tēmā.

- ❑ K. Valdemārs – pirmais, kurš informēja cara valdību par muižnieku (vācu) privilēģijām Baltijā.
- ❑ K. Valdemārs – tautsaimnieks un jūrniecības ideju veicinātājs.
- ❑ 1861. gadā iesniedza reformu projektu – Memorandums.

Tēzes

1. Reformas Baltijā ir steidzami vajadzīgas un galīgi nepieciešamas.
2. Mazgruntniecība – palielina iedzīvotāju skaitu, attīsta lauku teritorijas, ceļ darba tikumus.
3. Mācoties vācu, krievu valodu latvieši ceļ savu materiālo stāvokli, statusu sabiedrībā.
4. Jūrniecība – viens no svarīgākajiem pilnvērtīgas tautsaimniecības attīstības nosacījumiem.
5. Vidzemes zemnieku dzīves stāvoklis neapskaužami zems, pagrimis, bez jebkādām privilēģijām.

Kādēļ reformas nepieciešamas?

1. Vācu dižciltīgo un korporāciju attieksmes dēļ.
2. Zemnieki zina par izmaiņām citviet, uzskata, ka arī ir tās pelnījuši.
3. Tālāka valsts attīstība uz līdzšinējiem pamatiem Krievijai (Krievijas impērijai) kļūst neizdevīga – naidīga.
4. Jo tautsaimniecība kā sfēra pieprasa līdzīgas reformas, kā Krievijas guberņās un Prūsijā.

3.

Zemes sadalījums (Mazgruntniecība)

1. Zemnieku stāvoklis LV teritorijā – neapskaužams. **Lielgruntniecības** ir pārapdzīvotas un tās **nespēj apmierināt visu tajās dzīvojošo vajadzības.**
2. Mazgruntniecība palīdzētu – **ļautu labāk pārtikt, dzīvot un celt darba tikumus.**
3. Zemei vajadzētu būt mantojamai un **sadalītai starp visiem zemnieka dēliem** (nevis vienu mantinieku).
4. Dalot zemes īpašumu lētāki kļūs kalpu izdevumi.
5. **Zemnieks sev strādās labāk – citam paviršāk, sliktāk!**

Jūrniecība un jūrskola!

1. Jūrskolas dibināšana celtu tautas pašapziņu, zināšanas – no tā iegūtu Krievijas impērijas jūrniecība.
2. Vispārējs jūrniecības **uzplaukums Baltijā veicinātu tautsaimniecību – paverot iespējas plašākai tirdzniecībai un kuģu būvei.**
3. Pašu jūrskolu dibināšana **ļoti ietaupītu valsts līdzekļus**, kurus Krievijas vara maksā **ārzemju kuģniecības biedrībām.**
4. Garajā Latvijas teritorijas **piekrastē vajadzētu attīstīt kuģu būvi** – krietni samazinās valsts izdevumus, ieguvums jūrasskolai.

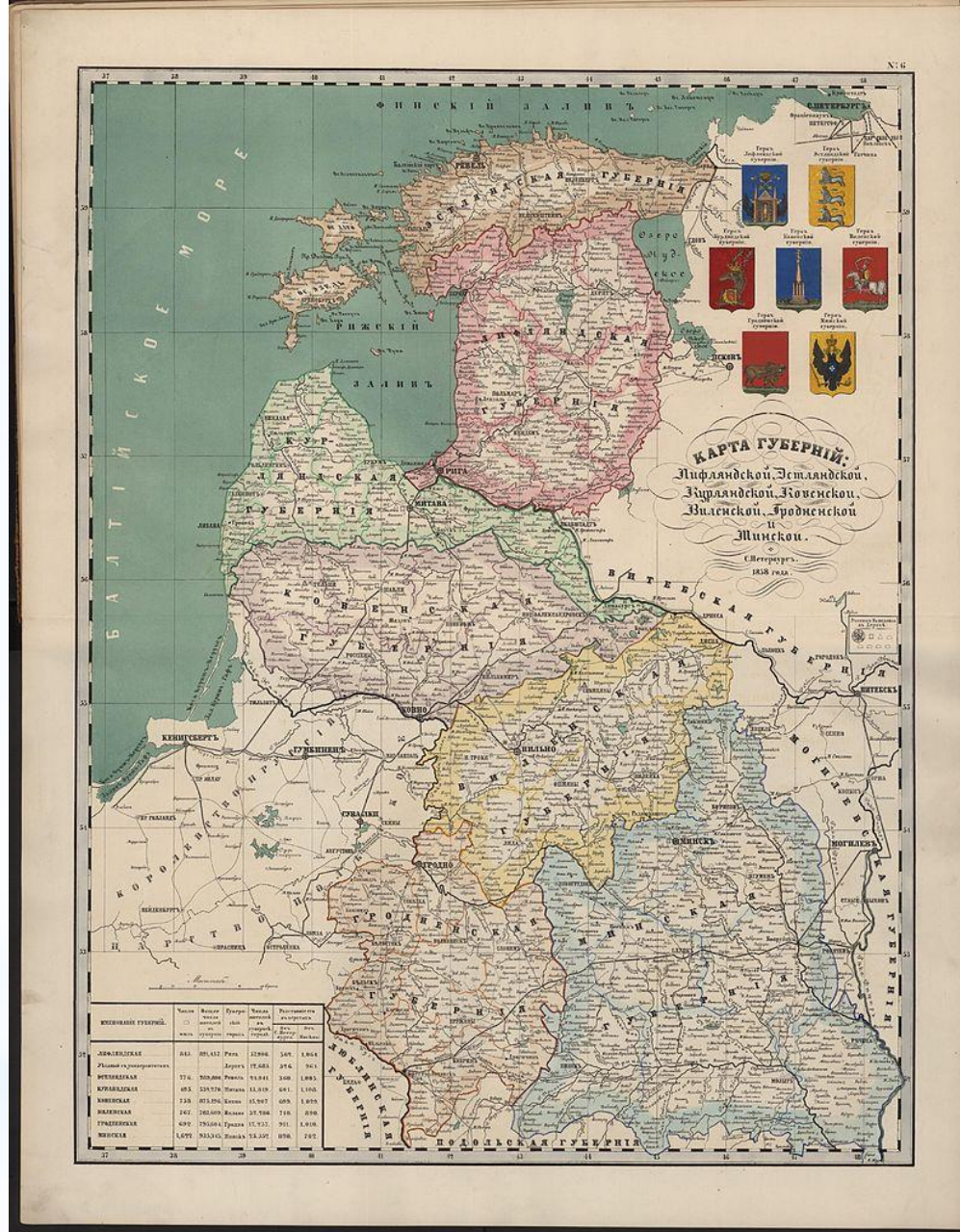
4.

5.

Latvieši kā vidutāji.

1. Latviešiem jābūt valodas – krievu, vācu, ja var vēl kādu citu. Latvija un latvieši **atrodas starp divām lielvarām – starp tām ir nepieciešami vidutāji – kas palīdzēs vienam otru saprast.**
2. Šajā pozīcijā latvieši ir ieguvēji – uzlabo savu materiālo dzīves stāvokli, kļūst situētāki.

Patiesais zemnieku stāvoklis Vidzemē.

- ❑ Zemnieks bija svešinieks savā tēvzemē!
- ❑ Valsts finansiālais un tautsaimniecības stāvoklis bija pagrimuma priekšā.

**«Ne drēbes, bet lupatas miesu tev sedz,
Tu kāvienu dabū, līdz kungs tevi redz,
Tev saulīte jauka atspīd- diemžēl!
Ak, zemniek, pēc kā gan tev kārojas vēl!»**

Kas uzlabosies, kādi ieguvumi no reformām?

1. Zemnieki iegūs tiesības uz zemes īpašumu – veicinot zemnieku labklājību, čaklumu pret savu darbu un valdību.
2. Vispārīgi būs iespējama tālāka Baltijas tautu attīstība.
3. Tas veicinās Krievijas jūrniecību Baltijas jūrā – jo lielāka zemāko šķiru labklājība, jo atīstītāka jūrniecība.
4. Palielināsies ievācamo nodokļu daudzums.
5. Tiks novērstas iespējamās sacelšanās starp zemniekiem un muižas pārstāvjiem (varu).

Izmantotā Literatūra:

1. K. Valdemārs, «Tēvzemei», Rīga «Avots», 1991. gads.
2. Raksts no «100 Latvijas personības», Rīga, 2006. gads (14. – 15. lpp.)
3. K. Valdemārs, «Krišjāņa Valdemāra raksti pirmais sējums», Rīga, «Latv. Ūniv. Studentu padomes grāmatnīcas apgāds», 1936. gads.
4. Arnolds Bērzs, Ēriks Kūlis, «Jūras dēli», Rīga, «Jumava», 2018. gads.

Attēli (attēlu avoti):

1. https://infoagentura.files.wordpress.com/2017/05/00695_valdemars_krisjanis-rtmm_366701-valdemars_krisjanis.jpg

2. https://jaunlatvietis.files.wordpress.com/2013/03/6099269156_2df6606779_z.jpg?w=300&h=300

3. https://cdn.pixabay.com/photo/2015/11/03/08/56/question-mark-1019820_960_720.jpg

4. https://jaunlatvietis.files.wordpress.com/2013/03/150808_ainazi2.jpg?w=300&h=225

5. <https://api.europeana.eu/thumbnail/v2/url.json?uri=http%3A%2F%2Fdom.lndb.lv%2Fdata%2Fobj%2Ffile%2F17625&type=IMAGE>

6. https://lv.wikipedia.org/wiki/Krievijas_Imp%C4%93rija